

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO GroenLinks
over uitrol 5G

Steller G. Ali

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 60 06 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 13-05-2020

Uw brief van 11-4-2020

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer N. Nieuwenhuijsen van de fractie GroenLinks gestelde vragen ex art. 38 RvO over Uitrol 5G. De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

Inleiding

Allereerst willen wij benadrukken dat we de ontwikkelingen rondom 5G nauwlettend volgen. We begrijpen de zorgen die er in de samenleving zijn over de voorbereidingen en toekomstige uitrol van dit nieuwe netwerk. Samen met de VNG zijn we in overleg met het ministerie van EZK om duidelijkheid te krijgen over de positie, rol en verantwoordelijkheid van gemeenten bij de uitrol van 5G. Op dit moment is de besluitvorming over de uitrol van 5G een verantwoordelijkheid van de rijksoverheid waarbij er weinig handelingsruimte is voor gemeenten.

Verwachtingen uitrol 5G

Dit jaar wordt de eerste 5G frequentie geveild. De operators zullen hun bestaande antennes geschikt gaan maken voor 5G. Er verandert nog weinig, omdat de achterkant van het netwerk pas in 2021-2022 wordt aangepast. De volgende frequentie (3,5GHz) wordt in 2021-2022 geveild. Pas dan zal er sprake zijn van een aanzienlijke toename van bandbreedte.

Onduidelijkheid

Er is onduidelijk waar we nu rekening mee moeten houden als de veiling en gunning van de 5G frequenties achter de rug zijn. We zijn met de Rijksoverheid in gesprek over een ordening van activiteiten die van ons gevraagd gaan worden. Daarbij moet ruimte zijn voor een maatwerkpaak, gemeenten verschillen nogal in grootte en ambities. Dat betekent in ieder

geval dat een *one-size-fits-all* aanpak niet zal werken. Ook willen we antwoorden op vragen zoals:

- Wordt de plaatsing van antenne- installaties vergunningvrij of niet?
- Welke positie krijgen we ten aanzien van providers?
- Wordt het straatbeeld straks aangetast? Zijn er andere technieken voor handen waaruit gekozen kan worden?
- Op welke wijze kan de gemeente invloed uitoefenen op de plaatsing/ inpassing van antennes?
- Is het mogelijk om functies te gaan combineren, bijvoorbeeld in lantaarnpalen, putdeksels, bushokjes of ander straatmeubilair met 5G-apparatuur?

De introductie van 5G in gemeenten grijpt naar verwachting veel dieper in dan de realisatie van 3G en 4G omdat veel van de wetgeving relatief nieuw is: de AVG, nieuwe Europese regelgeving over datavrijheden, nieuwe mededingingsregels die beogen innovatie te stimuleren, staatssteun- en aanbestedingsvraagstukken.

Om duidelijkheid te krijgen hebben wij met samenwerkende gemeenten via de VNG verzocht om het huidige Antenneconvenant te verlengen. Het komende jaar zal gebruikt worden om te komen tot een nieuw Antenneconvenant waarin ook de ontwikkelingen rond de nieuwe Telecomwet worden meegenomen.

Huidige taken en bevoegdheden

Gemeenten hebben beperkte taken en mogelijkheden om de introductie van 5G richting te geven. Primair is de taak van de gemeente vergunningverlening en handhaving van deze vergunningen, het betreft, indien nodig, bouwvergunningen voor antennemasten en –installaties. Zelfs in dit kader heeft de gemeente beperkte mogelijkheden, omdat de meeste installaties vergunningsvrij mogen worden geplaatst, en wettelijk de bezwaargronden beperkt zijn.

Een secundaire taak is informatievoorziening. Ook deze taak is enigszins beperkt, primair zijn landelijk het Antennebureau, Agentschap Telecom en het RIVM aangewezen voor voorlichting, en de GGD 's voor gezondheidsvoorlichting op regionaal niveau. De taak van de gemeente is vooral informeren en doorverwijzen.

Informatievoorziening

We willen onze inwoners zo duidelijk en objectief mogelijk informeren over de komst van 5G. We werken daarom aan informatie over 5G op de gemeentelijke website. Op de website komen veel gestelde vragen en antwoorden te staan. Daarnaast zal het ook verwijzingen naar andere websites bevatten voor aanvullende informatie. Daarnaast werken we aan een 5G impactanalyse voor de concern bedrijfsvoering en stellen we een beantwoordingsbrief op voor specifieke vragen van inwoners.

1. *Welk beeld heeft het college van de nieuwe rechten en plichten van de gemeente ten opzichte van de (ondernemende activiteiten van) telecomaanbieders naar aanleiding van de aangenomen Telecomwet, in het bijzonder met betrekking tot de uitrol van 5G?*
  - De rechten en plichten ten opzichte van telecomaanbieders in relatie tot de uitrol van 5G gaat hoofdzakelijk over de plaatsing van antennes. Hiervoor is het Nationale Antennebeleid opgesteld, wat geldig is sinds 2000. Voor de plaatsing van antennes tot 5 meter hoogte is geen omgevingsvergunning nodig. Hieromtrent is het Antenneconvenant (2010) van kracht. Er is een nieuw Antenneconvenant in de maak, waarbij de Gemeente via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) betrokken is en waarin de ontwikkelingen rondom de uitrol van 5G worden meegenomen.

2. *Welke financiële lasten denkt de gemeente te moeten dragen om de uitrol van 5G mogelijk te maken? En in hoeverre kunnen deze lasten vanuit de telecomaanbieders en/of andere bestuurslagen (Provincie, Rijk) worden gecompenseerd?*
  - Op dit moment voorziet de Gemeente geen andere kosten door de uitrol van 5G. Voor antennes waarvoor vergunningen benodigd zijn is er bestaand beleid en worden waar nodig leges in rekening gebracht.

3. *Kan het college een inschatting maken van hoeveel méér energie het 5G-netwerk in de gemeente Groningen verbruikt ten opzichte van bestaande draadloze technologieën zoals 4G? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe verhoudt deze toename in energieverbruik zich tot de CO2-doelstellingen die de gemeente zichzelf heeft gesteld, zoals Groningen CO2-neutraal 2035?*
  - Op dit moment kunnen we daar nog geen inschatting van maken omdat het 5G netwerk nog niet operationeel is maar we houden vast aan de vergroening van de elektriciteitsmix. We hebben TNO gevraagd wat de verwachtingen zijn. TNO geeft aan dat het nieuwe 5G netwerk om een aantal redenen energie-efficiënter dan 4G is. Dit komt mede omdat dit bij het ontwerp als expliciete eis en randvoorwaarde is meegenomen. Hier staat tegenover dat met de komst van 5G allerlei nieuwe toepassingen mogelijk worden, waarbij het internet-der-dingen ('Internet-of-things') steeds vaker wordt ingezet. Steeds meer apparaten worden rechtstreeks aan internet verbonden, bijvoorbeeld lantaarnpalen, vuilnisbakken, koelkasten en fietsen. Overall worden slimme sensoren toegevoegd die hun data via het mobiele netwerk doorgeven. En al die data worden verwerkt in datacenters die ook de nodige energie verbruiken. Dus de hoeveelheid data gaat fors toenemen waardoor het netto energieverbruik van het 5G netwerk en de daaraan verbonden apparaten naar verwachting gaat toenemen.

4. *Komt een deel van dit (extra) energieverbruik voor rekening van de gemeente in verband met haar faciliterende functie (zie ook vraag 2)? Zo ja, welk deel?*
    - Dit is niet goed in te schatten en is afhankelijk van de toepassingen die wij kiezen maar per saldo zal het energieverbruik van 5G vergeleken met 4G waarschijnlijk hoger worden omdat de hoeveelheid data explosief gaat groeien. Zodra het mogelijk is laten we een onderzoek en prognose uitvoeren. Op dit moment zijn de ontwikkelingen in de uitrol in een te vroeg stadium voor onderzoek naar het energieverbruik.

  5. *Deelt het college de zorgen genoemd in dit rapport? Zo nee, waarom niet?*
    - Ja wij hebben kennisgenomen van de genoemde zorgen in het rapport en volgen de ontwikkelingen daarom nauwlettend. We zijn voornemens om het onderzoek en advies van landelijke overheidspartners zoals het Agentschap Telecom te volgen.

  6. *Heeft het college plannen het 5G-netwerk te implementeren in haar eigen (digitale) infrastructuur?¹ Zo ja, kan het college dan aangeven op welke manier de eerdergenoemde veiligheidsrisico's kunnen worden geminimaliseerd?*
    - Op dit moment wordt van verschillende diensten gebruik gemaakt voor telefonie en internet, zowel vast als mobiel. Er worden in de markt nog geen 5G diensten aangeboden maar we kijken wel mee met de proeftuin van het 5Groningen programma van de Economic Board Groningen. De Gemeente kijkt altijd scherp naar veiligheidsrisico's op haar eigen infrastructuur en volgt daarbij aanwijzingen van de relevante instanties. Dit is ook een onderdeel van de 5G Impactanalyse op onze bedrijfsvoering.

  7. *Wat is de opvatting van het college met betrekking tot de zorgen die er leven aangaande de mogelijke gezondheidsrisico's van 5G?*
    - Zoals we in de inleiding aangaven, begrijpen we de zorgen die er in de samenleving zijn over de voorbereidingen en toekomstige uitrol van dit nieuwe netwerk. We volgen de ontwikkelingen nauwgezet. Er wordt door de Nederlandse overheid veel aandacht besteed aan de gezondheid van de inwoners, ook op het vlak van radiosignalen. De eisen die door de overheid aan radiosignalen worden gesteld, zijn gebaseerd op uitgebreid onderzoek en internationale normen. De vaststelling en de bewaking van de normen vindt plaats op landelijk niveau, dit is geen bevoegdheid van individuele gemeenten. Voor 5G gelden dezelfde stralingsnormen als nu voor 4G en 3G.
-

8. *Los van deze opvatting, deelt het college onze mening dat het tijdig informeren en betrekken van inwoners die zorgen hebben over de uitrol van 5G, om welke reden dan ook, veel onrust weg kan nemen? Zo nee, waarom niet?*
- Wij willen de zorgen die er leven onder onze inwoners zo goed mogelijk adresseren. Het bieden van objectieve informatie is daarbij een belangrijke taak. Zoals eerder benoemd, werken we aan een onderdeel over 5G op de gemeentelijke website. Hier komen antwoorden op veelgestelde vragen op en daarnaast komen er verwijzingen naar andere bronnen met aanvullende informatie.
9. *Is het college op de hoogte van deze bezwaren? Zo nee, is zij bereid in contact te treden met deze gemeenten over deze bezwaren? Zo ja, in hoeverre (h)erkent zij deze bezwaren?*
- Ja, wij zijn op de hoogte van deze bezwaren. Wij zijn via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten betrokken bij deze discussies. In de afgelopen periode is door de Nederlandse overheid samen met gemeenten en mobiele operators gesproken over een nieuw Antenneconvenant waarin de effecten van de Telecomwet worden meegenomen. Het nieuwe convenant wordt dit jaar verwacht.
10. *Deelt het college onze opvatting dat er, gezien de zorgen op dit gebied en de vermoedelijk grote rol voor gemeenten in deze uitrol, er voor het college een actieve rol ligt in het faciliteren van gesprekken tussen gemeente, providers, gebruikers en inwoners waarin zorgen en verwachtingen gedeeld kunnen worden? Zo nee, waarom niet?*
- Op dit moment is de daadwerkelijke uitrol van 5G een bevoegdheid van de rijksoverheid. De landelijke overheid communiceert al op verschillende manieren over de uitrol van 5G, mogelijke gezondheidsaspecten en de plaatsing van antennes. Op dit moment gaan we nog niet over tot een actieve rol in het faciliteren maar blijven goed aangehaakt bij de ontwikkelingen via de VNG. We kiezen nu voor het objectief informeren van onze inwoners.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor nu voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

loco-burgemeester,
Roeland van der Schaaf

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.